

JÄRFÄLLA KOMMUN

Handlingsplan för integrations- arbetet i Järfälla kommun 2017-2018

Dnr Kst 2016/56

December 2016

Innehåll

1.	INLEDNING	3
2.	DEN KOMMUNALA ORGANISATIONEN	4
2.1.	Styrgrupp för integration	4
2.2.	Samordningschef för integration och mottagande.....	4
2.3.	Operativ arbetsgrupp för integrationsarbetet.....	4
3.	ARBETE	4
3.1.	Öka andel anställda med utländsk bakgrund i Järfälla kommun.....	4
3.2.	Välfärdsjobbare	4
3.3.	Praktikplatser.....	5
3.4.	Asylsökande lärare gör praktik på skolor.....	5
3.5.	Snabbspår för nyanlända lärare	5
3.6.	Sfinx	5
3.7.	Järfälla Näringsliv AB.....	5
3.7.1.	Kompetensinventering och matchning.....	5
3.7.2.	Informationsinsatser till näringslivet.....	5
3.7.3.	Underlätta att starta företag	6
3.8.	Krav på ansvarsfullt företagande.....	6
3.8.1.	Upphandling	6
3.9.	Exploateringsprocessen	6
4.	BOENDE.....	6
4.1.	Den enskilde ska själv arbeta för att ordna sitt boende.	6
4.2.	Temporärt boende.....	6
4.3.	Typ av fastigheter	6
4.4.	Vid planläggning av bostäder.....	7
4.5.	Markanvisning.....	7
4.6.	Stimulera snabbt uppförda bostäder	7
4.7.	Järfällahus AB	7
4.7.1.	Överenskommelse mellan socialförvaltningen och Järfällahus AB.....	7
4.7.2.	Bostäder för nyanlända.....	7
5.	UTBILDNING OCH INKLUDERING	7
6.	KULTUR OCH FRITID	8
6.1.	Fritidsgårdar, bibliotek och kulturverksamhet	8
6.2.	Föreningslivet.....	8
6.3.	Mötesplatser	8
7.	SOCIALT DELTAGANDE OCH INFLYTANDE	8
7.1.	Insatser för asylsökande	8
8.	CIVILSAMHÄLLET	9
8.1.	Samverkansplattform för civilsamhälle och näringsliv.....	9
8.2.	Stödja lokala insatser och initiativ från medborgare	9
8.3.	Ambassadörer, faddrar och mentorer	9
8.4.	Pool med volontärer	9
8.5.	Järfällanavet för integration.....	10

9. INFORMATION	10
9.1. Verka för större kunskap kring integration och mångfald inom den kommunala verksamheten	10
9.2. Informationskanaler	10
10. UPPFÖLJNING AV INTEGRATIONSARBETET	10

1. INLEDNING

I Järfälla kommun finns det ett stort antal personer med utländsk bakgrund och mångfalden är stor. Syftet med integrationsarbetet är att alla invånare i Järfälla ska ges samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter att förverkliga och utveckla sitt vardagsliv samt att känna sig delaktiga i samhället. Ett framgångsrikt integrationsarbete kräver aktiva insatser av flera aktörer varav kommunen är en av dessa.

Invånare i kommunen med utländsk bakgrund skapar stora möjligheter för kommunen att utvecklas men även för att tillgodose arbetskraftsbehovet.

Föreliggande handlingsplan för integrationsarbetet utgår från vad kommunen ska göra utöver vad som är lagstadgat samt vara framåtblickande. Målgruppen är personer med utländsk bakgrund men någon gräns om det är nyligen anlända eller personer som varit här en längre tid är mycket svår att göra och görs därför inte. Personer med utländsk bakgrund definieras som personer som är utrikes födda eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.¹

Handlingsplanen innehåller åtgärder som rymms inom kommunens ordinarie verksamhet men även åtgärder som kräver samverkan med andra aktörer. Handlingsplanen är inriktad på den kommunala organisationen, arbete, boende, utbildning, kultur och fritid, socialt deltagande och inflytande, civilsamhället samt information då detta är faktorer som har stor betydelse för att skapa förutsättningar för att integrationen ska lyckas.

Integrationsarbetet ska genomsyra hela organisationen. De insatser som ska genomföras ska göras inom befintliga budgetramar.

Av tabell 1 framgår att andelen utrikes födda av totalbefolkningen ökat med drygt 7 procentenheter mellan 2005 och 2015, motsvarande 7 380 personer.

Tabell 1: Utländsk bakgrund i Järfälla kommun 2005-2015.²

År	Utrikes födda		Inrikes födda med två utrikes föräldrar		Inrikes födda	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
2005	12 065	19,5	4 604	7,5	45 074	73,0
2006	12 580	20,2	4 841	7,8	44 921	72,1
2007	13 244	20,9	5 099	8,0	45 084	71,1
2008	13 955	21,7	5 359	8,3	45 041	70,0
2009	14 633	22,4	5 613	8,6	45 049	69,0
2010	15 338	23,2	5 895	8,9	44 978	67,9
2011	16 093	23,9	6 152	9,1	45 075	67,0
2012	16 725	24,5	6 441	9,4	45 044	66,0
2013	17 395	25,1	6 811	9,8	44 961	65,0
2014	18 437	26,1	7 280	10,3	44 984	63,6
2015	19 445	26,8	7 668	10,6	45 316	62,6

¹ Meddelanden i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik (MIS 2002:3).

² Områdesdatabasen: https://www.h5.scb.se/osdb/login_odb.asp

2. DEN KOMMUNALA ORGANISATIONEN

2.1. Styrgrupp för integration

Under våren 2016 startade kommundirektören en styrgrupp för integrationsarbetet. Kommunen gör redan idag många bra och omfattande insatser men utmaningen gör att alla verksamheter måste höja ambitionsnivån. Gruppen består av förvaltningschefer, samordningschefen för integration och mottagande samt vd för Järfälla Näringsliv AB och vd för Järfällahus AB. Gruppen ska fortsätta sitt arbete inom överskådlig framtid.

2.2. Samordningschef för integration och mottagande

I april 2016 inrättades en tjänst som samordningschef för integration och mottagande. Tjänsten är direkt underställd kommundirektören. Detta är en viktig tjänst för integrationsarbetet i kommunen och de övriga kommunala verksamheterna ska bistå till att uppdraget kan utföras tillfredsställande.

2.3. Operativ arbetsgrupp för integrationsarbetet

I augusti 2016 skapades en operativ arbetsgrupp för att arbeta med integrationsfrågor. Gruppen består av representanter från olika förvaltningar med olika perspektiv och arbetar med utveckling inom ett antal frågor för att stärka effekten av kommunens arbete i integrationsfrågorna. Berörda verksamheter ska avsätta resurser så att arbetet kan bedrivas tillfredsställande. Ansvarig för detta arbete är kommunstyrelsen.

3. ARBETE

Arbete är en mycket viktig faktor för integrationsprocessen och är avgörande för delaktighet. Med arbete avses ett jobb som tillgodoser individens behov och ger en långsiktig trygghet med egen försörjning. Varje persons kompetens ska tas tillvara. Förutsättningarna för inträde på arbetsmarknaden ska underlättas så mycket som möjligt och därför ska ett antal insatser genomföras.

3.1. Öka andel anställda med utländsk bakgrund i Järfälla kommun

Kommunen har gjort en kartläggning av likabehandling av medarbetare utifrån parametern utländsk bakgrund.³ 67 procent av de som arbetar i Järfälla kommun kommer från Sverige medan 58 procent av befolkningen som helhet tillhör denna kategori. Kommunen ska arbeta för att andelen bland kommunens anställda som har utländsk bakgrund ska vara lika stor som i befolkningen i stort i Järfälla. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att detta arbete bedrivs.

3.2. Valfärdsjobb

Av mål och budget 2016-2017 framgår att det ska tas fram valfärdsjobb. Detta skapar möjligheter för att även personer med utländsk bakgrund ska kunna komma ut i sysselsättning. Dessa ska i större utsträckning än idag få möjlighet till denna typ av sysselsättning. Kompetensnämnden är huvudansvarig för att detta sker.

³ Nyckeltalsinstitutet. Nyckeltal utländsk bakgrund 2016 för Järfälla kommun. April 2016.

3.3. Praktikplatser

Alla kommunala verksamheter och kommunens bolag ska årligen se över möjligheten att bidra med praktikplatser till både vuxna och ungdomar med utländsk bakgrund. Även andra arbetsgivare ska stimuleras till att ta emot praktikanter. Samtliga nämnder och kommunens bolag är ansvarig för detta.

3.4. Asylsökande lärare gör praktik på skolor

I Vänersborgs kommun gör asylsökande med erfarenhet av läraryrket praktik i kommunens skolor. De får erfarenhet av det svenska skolväsendet. Skolorna får fler handledare i olika modersmål och på sikt ett potentiellt tillskott till lärarkåren. Praktikanterna följer med i undervisningen och i lärmiljön. Därutöver kan de om de vill handleda nyanlända elever på sina respektive modersmål. De är även med på raster, i fikarummen och på andra sociala tillställningar. Det ska undersökas om denna modell också ska införas i Järfälla kommun. Ansvarig för detta är barn- och ungdomsnämnden.

3.5. Snabbspår för nyanlända lärare

Järfälla kommun deltar idag i samarbete med Stockholms universitet i *Snabbspåret för nyanlända lärare*. Det är en överenskommelse mellan arbetsmarknadens parter och Arbetsförmedlingen. Snabbspåret är en statlig satsning som riktar sig till nyanlända med utländsk lärarexamen som vill fortsätta arbeta som lärare eller förskollärare. Järfälla kommun ska även fortsättningsvis delta i detta samarbete. Ansvarig för detta är barn- och ungdomsnämnden.

3.6. Sfinx

Bygg- och miljödirektören föreläser på Sfinx (Svenska för invandrande ingenjörer) kontinuerligt. Syftet är att skapa intresse för Järfälla kommun som arbetsgivare samt ge personer som inte har så många kontakter på den svenska arbetsmarknaden möjlighet till kontaktvägar in till förvaltningen. Bygg- och miljöförvaltningen ska utveckla sitt samarbete med Sfinx. Ansvarig för detta är tekniska nämnden.

3.7. Järfälla Näringsliv AB

Det lokala näringslivet är en viktig del i integrationen och en del i detta är kommunens näringslivsbolag Järfälla Näringsliv AB.

3.7.1. Kompetensinventering och matchning

Många nyanlända förutsätts inneha yrkeskompetens och vissa språkkunskaper. För att underlätta anpassningen till svenska förhållanden och inträdet på arbetsmarknaden bör befintlig kompetens/kunskaper inventeras och matchas mot det lokala näringslivets behov. Näringslivsbolaget ska delta i en sådan aktivitet genom sitt nätverk inom näringslivet.

3.7.2. Informationsinsatser till näringslivet

Näringslivsbolaget ska informera näringslivet om situationen i Järfälla rörande personer med utländsk bakgrund, särskilt avseende volymer, yrkeskompetens, språkkunskaper och regelverk. Sådan informationsgivning samordnas med berörda förvaltningar och externa aktörer i syfte att leda till rekrytering.

3.7.3. Underlätta att starta företag

Många med utländsk bakgrund har drivit företag i sina hemländer inom både varu- och tjänsteproduktion. En del av dessa behöver dock hjälp att komma igång med denna verksamhet igen. Näringslivsbolaget ska bidra till att skapa förutsättningar och underlätta för personer med utländsk bakgrund att starta företag utifrån sina egna förutsättningar.

3.8. Krav på ansvarsfullt företagande

3.8.1. Upphandling

Vad gäller upphandlingsprocessen innebär det att socialt arbetsmarknadsansvar succesivt ska arbetas in och ställas som ett krav vid tjänste- och entreprenadupphandlingar och alltid tas upp i diskussioner med nya leverantörer. Möjligheterna till ett samarbete om socialt engagemang ska tydligt framgå i upphandlingsspecifikationen i syfte att premiera socialt engagemang. Anbudsgivaren bör även beskriva sitt generella arbete med socialt ansvarstagande. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

3.9. Exploateringsprocessen

När det gäller samarbete kring exploateringsprocessen som vanligen involverar en markförsäljning eller markanvisningstävlingar finns det en stor potential i näringslivets inneboende innovationskraft. Flertalet företag arbetar lösningsorienterat och är vana att vara kreativa och nytänkande när problem ska angripas. Möjligheten att ta ett socialt arbetsmarknadsansvar och hjälpa till med lösningar ska alltid erbjudas företag som vill etablera sig i Järfälla kommun och köpa kommunägd mark. Detta kan exempelvis ske genom att erbjuda praktik- och utbildningsplatser och ge praktiska erfarenheter till personer med utländsk bakgrund som står långt från arbetsmarknaden. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

4. BOENDE

4.1. Den enskilde ska själv arbeta för att ordna sitt boende.

Det ska ställas krav på att nyanlända personer ska vara aktiva i att söka eget boende efter att de blivit anvisade enligt bostättningslagen till Järfälla. Ansvarig för att detta sker är kommunstyrelsen.

4.2. Temporärt boende

I avvaktan på att nyanlända ordnar sina egna boendeförhållanden erbjuder kommunen ett temporärt boende. Om möjligt ska boendena spridas i de olika kommundelarna för att bidra till ökad integration. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

4.3. Typ av fastigheter

Inriktningen för att få fram bostäder ska först och främst vara befintliga fastigheter i kommunen som kan omvandlas till bostäder. Det kan handla om förvärv av fastigheter eller fastigheter som kommunen själv äger. Parallellt med detta ska arbete bedrivas för att finna mer långsiktiga lösningar som exempelvis modulbostäder. Huvudansvarig för detta är kommunstyrelsen.

4.4. Vid planläggning av bostäder

När kommunen planlägger för bostäder ska alltid kommunens möjlighet att få hyra bostäder vara ett av ingångsvärdena. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

4.5. Markanvisning

Kommunens nuvarande markanvisningsmodell ger utrymme för att direktanvisa mark för bostadsbyggande till en enskild exploatör om denne presenterar ett förslag som har unika kvaliteter och vars innehåll överensstämmer med översiktsplanen, till exempel genom komplettering av upplåtelseform i ett område med ensidigt bestånd. Direktanvisning ska också prövas i första hand när en exploatör äger mark i anslutning till den mark som kommunen avser att markanvisa. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

4.6. Stimulera snabbt uppförda bostäder

Genom att underlätta för tillfälliga boendelösningar kan kommunen öka sin flexibilitet i arbetet med bostadsförsörjningen. Temporära lösningar för tillfälliga behov för olika grupper kan på detta sätt göra kommunen mer anpassningsbar till rådande efterfrågan. Att använda mark i större utbyggnadsområden, vilken sedermera ska tas i anspråk för permanent bruk, ska vara ett sätt att få fram bostäder på kort tid. Huvudansvaret för detta har kommunstyrelsen.

4.7. Järfällahus AB

4.7.1. Överenskommelse mellan socialförvaltningen och Järfällahus AB

Enligt överenskommelse mellan Järfällahus AB (JHAB) och socialförvaltningen i Järfälla kommun är JHAB:s målsättning att erbjuda socialförvaltningen fem procent av sitt bostadsbestånd till bostäder av sociala skäl. Inriktningen ska vara att JHAB ska upplåta en större andel av sitt bestånd för att därigenom få fram fler bostäder till målgruppen.

4.7.2. Bostäder för nyanlända

JHAB ska aktivt delta i sökande efter redan befintliga fastigheter som kan omvandlas till bostäder som sedan kan hyras ut till kommunen. JHAB ska även vara en drivande kraft för att få fram modulbostäder.

5. UTBILDNING OCH INKLUDERING

Det pågår ett långsiktigt arbete inom barn- och ungdomsförvaltningen för ökad inkludering vilket också innefattar nyanlända. Inkludering handlar om den sociala, pedagogiska och fysiska lärmiljön oavsett funktionsförmåga. När nya förskolor och skolor byggs ska de byggas så att inkludering möjliggörs. Nyanlända elever ska finnas i alla kommundelar och skolor. Andelen elever med utländsk bakgrund varierar idag stort mellan olika skolor i kommunen och målet är att skillnaderna ska minska. Ansvar för att driva denna fråga är barn- och ungdomsnämnden.

6. KULTUR OCH FRITID

6.1. Fritidsgårdar, bibliotek och kulturverksamhet

Många nyanlända söker sig till fritidsgårdar och bibliotek och mer riktade insatser ska genomföras. Exempel är att ordna språkcafé, sagostunder på olika språk, medier på olika språk eller andra aktiviteter. Ansvarig för detta är kultur-, demokrati- och fritidsnämnden.

6.2. Föreningslivet

Kommunen ska verka för större mångfald och ökat deltagande inom föreningslivet. Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen träffar kontinuerligt föreningarna i kommunen. Information om föreningsliv måste göras tillgänglig för personer som inte behärskar det svenska språket. I samband med den samverkansplattform som byggs upp för integrationsfrågor ska modeller tas fram för att skapa kontakt mellan personer med utländsk bakgrund och föreningar samt trossamfund. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen. Arbetet ska ske i samverkan med kultur-, demokrati- och fritidsnämnden.

6.3. Mötesplatser

För att alla ska känna sig delaktiga är öppna och naturliga mötesplatser viktiga där personer med skilda kulturella, religiösa och sociala bakgrunder kan mötas på lika villkor. Mötesplatser skapar broar mellan kulturer vilket ger alla invånare ett rikare vardagsliv. Kommunen ska medverka till att det finns öppna mötesplatser som uppmuntrar till initiativ och möjliga aktiviteter.

Behovet av mötesplatser utifrån ett integrationsperspektiv ska inventeras. Vilka behov och önsningar finns för att utveckla sådana mötesplatser? Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

7. SOCIALT DELTAGANDE OCH INFLYTANDE

Socialt deltagande kan vara aktiviteter på det individuella planet vilket också inrymmer vilka normer, värderingar och bemötanderegler som finns i en kultur. Inflytande handlar om att tillvarata politiska och demokratiska rättigheter och skyldigheter.

7.1. Insatser för asylsökande

Det är många asylsökande som är bosatta i kommunen och som högst sannolikt kommer att få stanna. Dessa är ofta sysslösa i avvaktan på beslut om uppehållstillstånd. Med anledning av detta ska denna grupp få möjlighet att utveckla följande i projektform:

- Kunskap om de mänskliga rättigheterna
- De grundläggande demokratiska värderingarna
- Den enskildes rättigheter och skyldigheter
- Hur samhället är organiserat
- Praktiskt vardagsliv

Insatserna ska genomföras i nära samverkan med kommunens vuxenutbildning, olika förvaltningar och näringslivet samt andra viktiga samhällsaktörer. Utvärdering av

resultatet av insatsen ska göras fortlöpande. Samverkan ska ske med Länsstyrelsen i Stockholms län som tar över ansvaret för insatser för asylsökande i behov av praktik från och med 2017. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

8. CIVILSAMHÄLLET

8.1. Samverkansplattform för civilsamhälle och näringsliv

Genom medel som beviljats från Länsstyrelsen i Stockholms län byggs under 2016-2017 en samverkansplattform upp. Det är ett nätverk där representanter för föreningar, trossamfund och näringsliv samlas för att utbyta erfarenheter, skapa samverkan, dela och stärka gemensam kunskap och få en gemensam och effektiv inriktning i sitt arbete med att stödja nyanlända och asylsökande i kommunen. Genom samverkansplattformen etableras en strategisk överblick och inriktning där civilsamhället och näringslivet knyts närmare till kommunen i samverkan och lösningar arbetas fram gemensamt. Fyra gemensamma konferenser (samverkansforum) genomförs 2016-2017. Under 2017 ska modeller för fortsättning av nätverket och de värden som byggts upp genom samverkansplattformen utvärderas. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

8.2. Stödja lokala insatser och initiativ från medborgare

Kommunen ska stödja lokala initiativ från föreningar, företag och privatpersoner som är positiva för kommunen och dess invånare. Syftet är att öka möjligheterna för initiativ från invånare att bli verklighet och på så sätt ytterligare öka intresset för att skapa initiativ och ge kommunen mer positiv inriktning.

Organisationer som kyrkliga samfund, Rädda Barnen, Röda Korset, Järfälla Folkhögskola, studieförbunden och invandrarföreningar arbetar redan idag med nyanlända, men många av dessa har intresse av att utöka sitt engagemang genom lokala överenskommelser med Järfälla kommun. Ansvarig för att detta sker är kommunstyrelsen.

8.3. Ambassadörer, faddrar och mentorer

Personer från samma land som den nyanlände som varit här en längre tid kan agera "ambassadörer" och visa och vägleda. Kommunen ska hjälpa till att organisera en sådan verksamhet. Genom ovan nämnda samverkansplattform ska föreningar och trossamfund bygga upp ett system för "faddrar" där befintliga medborgare i kommunen kan etablera vänskapsband och stödja nyanlända på vägen in i samhället. Mentorer kan också kopplas in från civilsamhälle och potentiellt företag. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

8.4. Pool med volontärer

Det finns många i den kommunala organisationen som kan persiska och arabiska och som kan anlitas för språkhjälp vid behov eller som volontärer. Möjligheten att använda den befintliga språkkunskap som finns i kommunen ska inventeras. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

8.5. Järfällanavet för integration

I juni 2016 bildades en förening av tidigare volontärer som varit engagerade på kommunens evakueringsboende Majorskan. Den kommer att bistå nyanlända på olika sätt att integreras i Järfälla. Föreningen heter Järfällanavet för integration. Kommunstyrelseförvaltningen har genom samordningschefen för integration och mottagande varit ett stöd i bildandet av denna förening och ska även fortsättningsvis stödja denna verksamhet. Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

9. INFORMATION

9.1. Verka för större kunskap kring integration och mångfald inom den kommunala verksamheten

Det är viktigt att kommunen bidrar till en balanserad, korrekt och kontinuerlig information när det gäller mottagandet av nyanlända.

Genom att öka kunskapen kring integration kan attityder och fördomar förbättras. Respektive verksamhet ska se över sin interna verksamhet för att upptäcka eventuella bristande förhållningssätt och i så fall förbättra detta.

Insatser kan vara att anordna eller delta i utbildningar, föreläsningar, samtal eller skapa personliga möten med andra kulturer. Syftet är att säkerställa en bra attityd bland kommunanställda och ge alla kommuninvånare ett bra bemötande vid kontakt med Järfälla kommun. Cirka 70 procent av de anställda bor också i kommunen vilket innebär att de har många kontakter utanför den kommunala organisationen och på så sätt kan påverka attityder. Huvudansvarig för detta arbete är kommunstyrelsen.

9.2. Informationskanaler

Övergripande strategisk kommunikation kring integrationsfrågor sker i första hand via Järfälla kommuns hemsida och sociala mediekkanaler. Information om integrationsfrågor ska löpande utvecklas på www.jarfalla.se och www.jarfalla.se/integration för att möta aktuella informationsbehov. Kompletterande kommunikation ska även ges inom ramen för samverkansplattformen på Facebook (*Integration Järfälla* samt *Ny i Järfälla*). Det är kanaler till nyanlända/asylsökande med information om aktiviteter samt för dem som är intresserade av att hjälpa (civilsamhälle, enskilda medborgare, företag eller kommunala funktioner). Ansvarig för detta är kommunstyrelsen.

10. UPPFÖLJNING AV INTEGRATIONSARBETET

Det ska ske en återrapportering av de insatser och åtgärder som genomförts eller pågår utifrån föreliggande handlingsplan samt övrigt arbete för att främja integrationen. Uppföljningen ska göras i ett så kallat integrationsbokslut som innebär att respektive berörd nämnd och bolag årligen redovisar sina insatser inom integrationsområdet i verksamhetsberättelsen.